Examenreglement

Schooljaar 2026-2027 vmbo, havo en vwo

Het examenreglement vmbo, havo en vwo van Stichting Onderwijs Midden-Limburg is gebaseerd op de Wet Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (UB-WVO 2020).

Het examenreglement kan worden geraadpleegd op internet op www.soml.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Algemeen 5
Inleiding 5
Begripsbepalingen 6
Hoofdstuk 2 Toetsen en eindexamens (WVO 2020) 8
Paragraaf 5 Toetsen en eindexamens 8
Artikel 2.50 Reikwijdte 8
Artikel 2.51 Eindexamen 8
Artikel 2.51a De examensecretaris 8
Artikel 2.52 Afnametaal bij toetsen en examens 8
Artikel 2.53 Inhoud eindexamen 9
Artikel 2.54 Examenprogramma's 9
Artikel 2.55 Schoolexamen 9
Artikel 2.55a Verstrekking beoordeling schoolexamen 10
Artikel 2.56 Centraal examen 10
Artikel 2.57 Vaststelling uitslag eindexamen 10
Artikel 2.58 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten 10
Artikel 2.59 Verklaring bij verlaten school en getuigschrift praktijkonderwijs 11
Artikel 2.60 Examenreglement: inhoud en vaststelling 11
Artikel 2.60a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud 11
Artikel 2.60b Programma van toetsing en afsluiting: vaststelling 12
Artikel 2.60c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging 12
Artikel 2.60d Benoeming en samenstelling van de examencommissie 12
Artikel 2.60e Taken en bevoegdheden van de examencommissie 13
Artikel 2.61 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen 13
Artikel 2.63 Administratief beroep bij besluiten inzake maatregelen 13
Artikel 2.64 Voorziening bij beslissingen inzake maatregelen 13
Artikel 2.65 Hardheidsclausule 14
Hoofdstuk 3 Eindexamen (UB-WVO 2020) 15
Paragraaf 1 Inhoud van het eindexamen 15
Artikel 3.1 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vwo (atheneum) 15
Artikel 3.2 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vwo (gymnasium) 15
Artikel 3.3 Vakken en profielwerkstuk eindexamen havo 15
Artikel 3.4 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vmbo theoretische leerweg 15
Artikel 3.5 Vakken eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg 16
Artikel 3.6 Vakken eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg 16
Artikel 3.7 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vmbo gemengde leerweg 17
Artikel 3.8 Vrijstellingen vakken eindexamen vwo, havo en vmbo 17
Artikel 3.9 Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort of leerweg van inschrijving Indien het eindexamen een of meer vakken omvat van een andere schoolsoort of leerweg dan die waarvoor de examenkandidaat als leerling is ingeschreven, behoort ten minste een vak van de schoolsoort of leerweg van inschrijving tot de voorgeschreven eindexamenvakken. 17
Artikel 3.10 Maatschappelijke stage vwo, havo en vmbo 18
Paragraaf 2 Het schoolexamen 18

Artikel 3.11 Examendossier 18
Artikel 3.12 Tijdstip afsluiting schoolexamen in bijzondere gevallen 18
Artikel 3.13 Beoordeling schoolexamen 18
Artikel 3.14 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo 18
Artikel 3.15 Verstrekking beoordeling schoolexamen 18
Artikel 3.16 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen 19
Paragraaf 3 Het centraal examen 19
Artikel 3.17 Afwijkend tijdstip centraal examen 19
Artikel 3.18 Opgave aantal examenkandidaten centraal examen 19
Artikel 3.19 De opgaven voor het centraal examen 19
Artikel 3.20 Afname centraal examen 19
Artikel 3.21 Beoordeling centraal examen door examinator 19
Artikel 3.22 Koppeling door Minister van scholen voor tweede correctie 20
Artikel 3.23 Aanwijzing gecommitteerden door bevoegd gezag 20
Artikel 3.24 Beoordeling centraal examen door gecommitteerde 20
Artikel 3.25 Vaststelling score en cijfer centraal examen 20
Artikel 3.26 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examinator 20
Artikel 3.27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examinator 21
Artikel 3.28 Afname centraal examen in tweede tijdvak door college wegens gering aantal examenkandidaten 21
Artikel 3.29 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak 21
Artikel 3.30 Procedure afnemen centraal examen door college in tweede en derde tijdvak 21
Artikel 3.31 Bewaren werk centraal examen 22
Paragraaf 4 De uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen 22
Artikel 3.32 Eindcijfer vakken eindexamen 22
Artikel 3.33 Vaststelling uitslag eindexamen 22
Artikel 3.34 Uitslag eindexamen vwo en havo 22
Artikel 3.35 Uitslag eindexamen vmbo 23
Artikel 3.36 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar 24
Artikel 3.37 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in overeenkomstig vak op hoger niveau 24
Artikel 3.38 Herkansing centraal examen 24
Artikel 3.39 Cijfer en uitslag na herkansing 25
Paragraaf 5 Cijferlijsten, diploma’s en certificaten 25
Artikel 3.40 Cijferlijst eindexamen 25
Artikel 3.42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo 25
Artikel 3.43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo 25
Artikel 3.44 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma 26
Artikel 3.45 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg 26
Artikel 3.46 Vermelding profiel en leerweg op diploma 26
Artikel 3.47 Judicium cum laude vwo en havo 26
Artikel 3.48 Judicium cum laude vmbo 26
Artikel 3.49 Voorlopige cijferlijst 27
Artikel 3.50 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen 27
Artikel 3.51 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten 27
Paragraaf 6 Specifieke voorzieningen eindexamen 28
Artikel 3.54 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte 28
Artikel 3.55 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal 28

Artikel 3.56 Spreiding voltooiing eindexamen 28
Artikel 3.57 Herkansing schoolexamen bij overmacht 29
Paragraaf 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden 29
Artikel 3.58 Maatregelen in geval van onregelmatigheid of afwezigheid 29
Artikel 3.59 Beslissing en gegevens commissie van beroep voor de eindexamens 29
Paragraaf 9 Experimenten 29
Artikel 3.74 Experimenten 29
Hoofdstuk 10 Invoerings- en overgangsrecht 29
Paragraaf 2 Overgangsrecht 29
Artikel 10.3 Overgangsrecht schoolexamen rekenen 29
Hoofdstuk A Regeling schoolexamens 31
Artikel A.1 Schoolexamen 31
Artikel A.2 Verhindering schoolexamen 31
Artikel A.3 Profielwerkstuk 32
Artikel A.4 Afname mondelinge schoolexamens 32
Artikel A.5 Voorkomen verbinding buitenwereld tijdens afname (school)examens 32
Artikel A.6 Cijfergeving / beoordeling 32
Artikel A.7 Vaststelling en mededeling cijfers / beoordeling schoolexamen 32
Artikel A.8 Onregelmatigheden 33
Hoofdstuk B Herkansing, herexamen, ontheffing en doubleren 34
Artikel B.1 Inhalen van toetsen uit het schoolexamen 34
Artikel B.2 Herkansen van toetsen uit het schoolexamen 34
Artikel B.3 Herexamen in een vak met alleen een schoolexamen 34
Artikel B.4 Doubleren 34
Hoofdstuk C Regeling inzage schoolexamens en examens 35
Artikel C.1 Inzage schoolexamens 35
Artikel C.2 Inzage centrale examens 35
Artikel C.3 Procedure geschil na inzage examenwerk 35
Hoofdstuk D Commissie van Beroep voor de Eindexamens 36
Artikel D.1 SOML Commissie van Beroep voor de Eindexamens 36
Artikel D.2 Samenstelling commissie van Beroep voor de Eindexamens 36
Artikel D.3 Taken van de Commissie van Beroep voor de Eindexamens 36
Artikel D.4 Beslissing 36
Hoofdstuk E Slotbepalingen 36
Artikel E.1 Beslissingsbevoegdheid directeur 36
Artikel E.2. Specifieke schoolregels 36
Artikel E.3. Inwerkingtreding 38
Artikel E.4. Citeertitel 38

Hoofdstuk 1 Algemeen

Inleiding

Dit examenreglement van Stichting Onderwijs Midden-Limburg is vastgesteld door het bevoegd gezag … juni 2026 en ter instemming voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. Dit examenreglement bepaalt samen met het schoolspecifieke examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting van de school de werkwijze rondom de schoolexamens en centrale eindexamens.

Dit examenreglement is van toepassing op alle scholen die onder de stichting ressorteren: Connect College te Echt, Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond, Grescollege te Reuver, ROER College Schöndeln te Roermond, Wings te Roermond, Scholengemeenschap Sint Ursula te Heythuysen en Horn.

In dit examenreglement corresponderen de artikelen in hoofdstuk I en II met de artikelen uit de Wet op het Voortgezet Onderwijs 2020 (WVO 2020) en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (UB-WVO 2020). Sommige artikelen ontbreken, omdat zij zijn vervallen, of omdat zij niet relevant zijn voor de vwo, havo en vmbo afdelingen van de scholen van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.

In dit examenreglement zijn de artikelen in hoofdstuk A t/m E specifiek voor Stichting Onderwijs Midden-Limburg.

De volledige tekst van de wet- en regelgeving is respectievelijk beschikbaar op:

- WVO 2020 - Hoofdstuk 2, paragraaf 5 (Toetsen en eindexamens)
- UB-WVO 2020 - Hoofdstuk 3 (Eindexamen)

Verdere informatie met betrekking tot het centraal examen is te vinden op:

- https://examenblad.nl

Het examenreglement ligt voor belangstellenden ook op school ter inzage.

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directie van de school en/of het bevoegd gezag.
Roermond, 1 oktober 2026

De heer Ralph Henssen

Voorzitter College van Bestuur

Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

algemeen vak: vak, niet zijnde een profielvak of een beroepsgericht keuzevak;

beroepsgericht keuzevak: keuzevak als bedoeld in artikel 2.29;

bevoegd gezag: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de wet;

college: College voor toetsen en examens;

College voor toetsen en examens: het College voor toetsen en examens, bedoeld in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;

cspe: centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;

deelstaatsexamen: staatsexamen in een of meer vakken die van dit staatsexamen deel uitmaken;

digitale examinering: het voorbereiden, afnemen en afwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;

directeur: de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs;

eindexamen: een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;

examencommissie: examencommissie, bedoeld in artikel 2.60d;

examenprogramma: examenprogramma, bedoeld in artikel 2.54;

examensecretaris: examensecretaris, bedoeld in artikel 2.51a;

examenstof: de aan de kandidaat te stellen eisen;

examinator: examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;

extraneus: extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet;

extra vak: een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;

gecommitteerde: een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;

gemeenschappelijk deel: deel van een profiel als bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, onderdeel a, van de wet of artikel 2.24, eerste lid, onderdeel a, van de wet;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs;

herkansing: het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;

inspectie: inspectie, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, WOT;

instelling voor educatie en beroepsonderwijs: instelling voor educatie en beroepsonderwijs: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, voor zover het betreft door die instelling verzorgde opleidingen vavo;

kandidaat: ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;

kunstvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama;

leerling: een leerling aan een school voor voortgezet onderwijs of een deelnemer aan een opleiding vavo;

leerweg: de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 2.25 van de wet, de basisberoepsgerichte en kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.26 van de wet en de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 2.27 van wet.

maatschappelijk stage: stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet;

mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;

Onze minister: Onze Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media;

profiel: profiel als bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, van de wet en artikel 2.24, eerste lid, van de wet;

profieldeel: deel van een profiel als bedoeld in de artikel 2.21, eerste lid, onderdeel b, van de wet of artikel 2.24, eerste lid, onderdeel b, van de wet;

profielvak: vak als bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, en artikel 2.25, eerste lid;

profielwerkstuk: profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;

schooljaar: periode waarin het onderwijs aan de school wordt verzorgd, beginnend op 1 augustus van enig kalenderjaar en eindigend op 31 juli daaropvolgend;

school / school voor voortgezet onderwijs: een school voor vwo, een school voor havo, een school voor mavo, een school voor vbo;

toets: een toets met schriftelijke of mondelinge of digitale vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;

vavo: opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB en artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, WEB BES;

vakken: algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;

vakken behorende tot de beeldende vorming; tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audio-visuele vorming;

vbo: voorbereidend beroepsonderwijs;

vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;

vrije deel: deel van een profiel als bedoeld in de artikel 2.21, eerste lid, onderdeel c, van de wet of artikel 2.24, eerste lid, onderdeel c, van de wet;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;

wet: Wet voortgezet onderwijs 2020.

Hoofdstuk 2 Toetsen en eindexamens (WVO 2020)

Paragraaf 5 Toetsen en eindexamens

Artikel 2.50 Reikwijdte

Deze paragraaf heeft betrekking op de schoolsoorten vwo, havo, mavo en vbo, en op praktijkonderwijs indien dat uitdrukkelijk is bepaald.

Artikel 2.51 Eindexamen

1. Het bevoegd gezag geeft de leerlingen de gelegenheid om het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en het bevoegd gezag in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Het bevoegd gezag kan personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, in de gelegenheid stellen een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De rector of directeur en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. Het bevoegd gezag kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de toelating van een extraneus tot het eindexamen, waaronder de gevallen waarin een extraneus een financiële bijdrage is verschuldigd en de hoogte daarvan.
6. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over examens die niet vanwege de school worden afgenomen.

Artikel 2.51a De examensecretaris

1. De rector of directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector of directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of directeur te ondersteunen bij:
   a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
   b. de uitvoering van het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid;
   c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting, bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid; en
   d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen, bedoeld in artikel 2.55a.
4. De rector of directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector of directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector of directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.
7. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de taken van de examensecretaris.

Artikel 2.52 Afnametaal bij toetsen en examens

1. De toetsen en examens als onderdeel van het eindexamen worden afgenomen in het Nederlands.
2. Bij het afnemen van toetsen en examens kan een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt als:
   a. de toetsen en examens betrekking hebben op die andere taal;
   b. dat noodzakelijk is vanwege de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs; of
   c. dat noodzakelijk is vanwege de herkomst van de leerlingen.
3. Het bevoegd gezag stelt voor de school een gedragscode vast voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands bij toetsen en examens in de gevallen, bedoeld in het tweede lid, onderdelen b en c.

Artikel 2.53 Inhoud eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de examenkandidaat in de gelegenheid met inachtneming van de bij of krachtens deze paragraaf gestelde bepalingen de vakken of andere programmaonderdelen waarin hij eindexamen aflegt te kiezen, voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, de examenkandidaat in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
2. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden:
    a. de vakken geregeld die het eindexamen in elk geval omvat en worden nadere regels gesteld over de keuze die de examenkandidaat kan of dient te maken uit vakken of andere onderdelen van het eindexamen;
    b. regels gesteld over de mogelijkheid dat de examenkandidaat die is ingeschreven voor de schoolsoort havo, mavo of vbo eindexamen aflegt in vervangende vakken van een hoger niveau dan de schoolsoort of leerweg van zijn inschrijving;
    c. regels gesteld over de mogelijkheid dat de examenkandidaat in extra vakken eindexamen aflegt;
    d. regels gesteld over de onderdelen die het eindexamen bovendien kan omvatten;
    e. regels gesteld over de vrijstelling voor en ontheffing van vakken of andere onderdelen van het eindexamen;
    f. nadere regels gesteld over het profielwerkstuk; en
    g. regels gesteld over de spreiding van het eindexamen voor examenkandidaten die in het laatste leerjaar wegens ziekte of een bijzondere, andere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat zijn geweest het onderwijs in alle betrokken vakken of andere programmaonderdelen te volgen.

Artikel 2.54 Examenprogramma's

1. Bij ministeriële regeling wordt, behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, per schoolsoort en leerweg per vak of voor groepen vakken een examenprogramma vastgesteld.
2. Het examenprogramma bevat in elk geval:
    a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak; en
    b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
3. Bij de vaststelling van de examenprogramma's voor Nederlandse taal en literatuur respectievelijk Nederlandse taal worden de referentieniveaus in acht genomen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

Artikel 2.55 Schoolexamen

1. Het bevoegd gezag beslist op welk tijdstip het schoolexamen begint.
2. Het schoolexamen in een vak waarin ook centraal examen wordt afgelegd, wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het tijdstip van afsluiting van het schoolexamen in een vak in de gevallen dat:
    a. voor het centraal examen in dat vak op grond van de regels, bedoeld in artikel 2.56, derde lid, is afgeweken van de in artikel 2.56, eerste lid, bedoelde afnameperiodes voor het centraal examen; en
    b. het centraal examen in één of meer vakken op grond van de regels, bedoeld in artikel 2.56, vierde lid, wordt afgelegd in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar.
4. Het bevoegd gezag kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten voor het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het schoolexamen, waaronder regels over de wijze van examinering en de beoordeling.
6. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de herkansing van een schoolexamen.

Artikel 2.55a Verstrekking beoordeling schoolexamen

1. De rector of directeur verstrekt de beoordeling van het schoolexamen aan de examenkandidaat voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het verstrekken van de beoordeling van het schoolexamen.

Artikel 2.56 Centraal examen

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat volgens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor toetsen en examens kan volgens bij algemene maatregel van bestuur gestelde regels bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. Het bevoegd gezag kan leerlingen volgens bij algemene maatregel van bestuur gestelde regels de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. In afwijking van artikel 2.51, derde lid, wordt het centraal examen in het derde tijdvak afgenomen door het College voor toetsen en examens. In bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen kan het centraal examen ook in het tweede tijdvak door dit College worden afgenomen.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt een tweede correctie plaats door een gecommitteerde. Bij ministeriële regeling kunnen examens of examenonderdelen worden aangewezen waarbij geen tweede correctie plaatsvindt.
7. De rector of directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast.
8. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over:
    a. het afnemen, het beoordelen, het waarderen, het vaststellen van het cijfer en het herkansen van het centraal examen, en de gang van zaken over het centraal examen en de herkansing;
    b. het afnemen van het centraal examen door het College voor toetsen en examens in het tweede en derde tijdvak; en
    c. de aanwijzing, taak en werkwijze van gecommitteerden die de tweede correctie, bedoeld in het zesde lid, uitvoeren.

Artikel 2.57 Vaststelling uitslag eindexamen

1. De rector of directeur stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De rector of directeur en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt «geslaagd» of «afgewezen».
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
    a. het vaststellen van de eindcijfers van en de uitslag voor het eindexamen; en
    b. het toekennen van het judicium cum laude.

Artikel 2.58 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten

1. De rector of directeur reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De rector of directeur reikt uit:
    a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort;
    b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leerwerktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
    c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
    d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.

3. De directeur reikt een schooldiploma praktijkonderwijs uit aan de leerling die een school voor praktijkonderwijs verlaat en naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het schooldiploma. De directeur baseert zijn oordeel op een reglement dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld. Een portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het schooldiploma.
4. De rector of directeur en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste tot en met derde lid.
5. Bij ministeriële regeling worden modellen vastgesteld voor de cijferlijst, de diploma's, het schooldiploma, het getuigschrift en het certificaat bedoeld in het eerste tot en met derde lid.
6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
    a. cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten als bedoeld in het eerste en tweede lid en de uitreiking daarvan;
    b. de verstrekking van vervangende opleidingsdocumenten; en
    c. de uitreiking van het diploma atheneum in plaats van het diploma gymnasium.

Artikel 2.59 Verklaring bij verlaten school en getuigschrift praktijkonderwijs

1. Het bevoegd gezag verstrekt aan de leerling die een school voor vwo, havo, mavo of vbo verlaat en aan wie geen diploma of getuigschrift wordt uitgereikt, een verklaring waarin in elk geval worden vermeld:
    a. het tijdstip waarop de leerling de school verlaat;
    b. het leerjaar waartoe de leerling het laatst onvoorwaardelijk was bevorderd; en
    c. voor welke vormen van vervolgonderwijs en voor welke leerjaren daarvan de leerling geschikt wordt gevonden.
2. Het bevoegd gezag verstrekt een verklaring aan de leerling die een deel van het programma heeft voltooid, een school voor praktijkonderwijs verlaat en aan wie niet op grond van artikel 2.58, derde lid, een schooldiploma wordt uitgereikt.
3. Bij ministeriële regeling wordt een model vastgesteld voor de verklaring, bedoeld in het eerste of tweede lid.

Artikel 2.60 Examenreglement: inhoud en vaststelling

1. Het bevoegd gezag stelt een examenreglement vast, dat in elk geval bevat:
    a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
    b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.61, eerste lid;
    c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de examenkandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
    d. de samenstelling en het adres van de in artikel 2.63 bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel a:
    a. na overleg met de examencommissie; en
    b. indien het bevoegd gezag de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. Het bevoegd gezag zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. Het bevoegd gezag behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, WMS.
5. Het bevoegd gezag zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.

Artikel 2.60a Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
    a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
    b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
    c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
    d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het

schoolexamen plaatsvinden;
e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.

3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
   a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
   b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
   c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.

Artikel 2.60b Programma van toetsing en afsluiting: vaststelling

1. Het bevoegd gezag kan bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid, slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel b:
   a. na overleg met de examencommissie; en
   b. indien het bevoegd gezag de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. Het bevoegd gezag zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
3. Het bevoegd gezag behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad van de school, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, WMS.
4. Het bevoegd gezag zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het desbetreffende schooljaar aan de kandidaten en de inspectie.

Artikel 2.60c Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

1. Het bevoegd gezag kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
   a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
   b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag kan bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
   a. na overleg met de examencommissie; en
   b. indien het bevoegd gezag de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 2.60b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Artikel 2.60d Benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag:
   a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
   b. benoemt de leden van de examencommissie; en
   c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
   a. leden van het bevoegd gezag;
   b. de directeur van de school;
   c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 WMS;
   d. leerlingen van de school of hun wettelijk vertegenwoordigers.

4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
   a. de desbetreffende schoolsoort;
   b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
   c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van

de examencommissie.

Artikel 2.60e Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
   a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 voor het bevoegd gezag;
   b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a voor het bevoegd gezag;
   c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
   d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
   e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school.

Artikel 2.61 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de rector of directeur van de school maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt het College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over onregelmatigheden inzake het eindexamen.

Artikel 2.63 Administratief beroep bij besluiten inzake maatregelen

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan tegen een besluit van de rector of directeur als bedoeld in artikel 2.61, eerste lid, administratief beroep instellen bij een commissie van beroep voor de eindexamens die is ingesteld door het bevoegd gezag. De rector of directeur heeft geen zitting in deze commissie.
2. In afwijking van artikel 6:7 Awb is de termijn voor het indienen van het beroepschrift vijf dagen.
3. In afwijking van artikel 7:24, eerste, tweede, en vierde tot en met zevende lid, Awb beslist de commissie van beroep voor de eindexamens binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het besluit van de commissie van beroep voor de eindexamens.

Artikel 2.64 Voorziening bij beslissingen inzake maatregelen

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de rector of directeur als bedoeld in artikel 2.61, eerste lid, die geen besluit is als bedoeld in de Awb, voorziening vragen bij de commissie van beroep voor de eindexamens. De rector of directeur heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het verzoekschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden.
3. De commissie van beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het verzoekschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de beslissing van de commissie van beroep voor de eindexamens.

Artikel 2.65 Hardheidsclausule

Onze Minister kan regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld over eindexamens, buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing van die regels gelet op het belang dat deze regels beogen te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Hoofdstuk 3 Eindexamen (UB-WVO 2020)

Paragraaf 1 Inhoud van het eindexamen

Artikel 3.1 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vwo (atheneum)

1. Het eindexamen vwo (atheneum) omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van een profiel, genoemd in artikel 2.5, eerste lid;
   b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.6; en
   c. ten minste een vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uren van het vrije deel van een profiel, genoemd in artikel 2.7, met dien verstande dat een door het bevoegd gezag vast te stellen vak alleen onderdeel is van het eindexamen voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vwo (atheneum) ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.
3. Het profielwerkstuk van het eindexamen vwo (atheneum) heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 400 uur of meer

Artikel 3.2 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vwo (gymnasium)

1. Het eindexamen vwo (gymnasium) omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van een profiel, genoemd in artikel 2.5, tweede lid;
   b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.6; en
   c. ten minste een vak met een normatieve studielast van ten minste 440 uur van het vrije deel van een profiel, genoemd in artikel 2.7, met dien verstande dat een door het bevoegd gezag vast te stellen vak alleen onderdeel is van het eindexamen voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vwo (gymnasium) ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.
3. Het profielwerkstuk van het eindexamen vwo (gymnasium) heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 400 uur of meer.

Artikel 3.3 Vakken en profielwerkstuk eindexamen havo

1. Het eindexamen havo omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.10;
   b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.11; en
   c. ten minste een vak met een normatieve studielast van tenminste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.12, met dien verstande dat een door het bevoegd gezag vast te stellen vak alleen onderdeel is van het eindexamen voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
2. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen havo ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.13 op het niveau van vwo omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het derde lid gekozen wordt.
3. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen havo ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.
4. Het profielwerkstuk van het eindexamen havo heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen. Ten minste een van deze aan het profielwerkstuk gekoppelde vakken heeft een omvang van 320 uur of meer.

Artikel 3.4 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vmbo theoretische leerweg

1. Het eindexamen vmbo theoretische leerweg omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.15;
   b. de twee vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.16; en

c. in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, genoemd in artikel 2.17, onderdelen a, b, of d, met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel samen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne vreemde taal zijn.

2. Indien de examenkandidaat in het vrije deel twee kunstvakken kiest, wordt een kunstvak gekozen uit de vakken behorende tot de beeldende vorming en een kunstvak uit de vakken muziek, dans en drama.

3. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste en tweede lid, kan het eindexamen vmbo theoretische leerweg ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.18 op het niveau van vwo of havo omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het vierde lid gekozen wordt.

4. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo theoretische leerweg ter keuze van de examenkandidaat de volgende extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van het eindexamen:
   a. een vak als bedoeld in artikel 2.17, onderdelen a en b, dat behoort tot het vrije deel van de theoretische leerweg;
   b. een vak dat behoort tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg; of
   c. een vak dat behoort tot het eindexamen vwo of havo.

5. Het profielwerkstuk van het eindexamen vmbo theoretische leerweg heeft betrekking op een thema uit een profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

Artikel 3.5 Vakken eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.20,
   b. de twee algemene vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.21, tweede lid; en
   c. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
      1°. het profielvak, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid; en
      2°. in het vrije deel van het profiel vier beroepsgerichte keuzevakken.

2. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, omvatten op het niveau van vwo, havo, vmbo theoretische leerweg of vmbo kaderberoepsgerichte leerweg, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het derde lid gekozen wordt.

3. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat de volgende extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat, het vak nog geen onderdeel van dat eindexamen is en niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van het eindexamen:
   a. een algemeen vak van het profieldeel, bedoeld in artikel 2.21, tweede lid, of een beroepsgericht keuzevak;
   b. het vak Friese taal en cultuur;
   c. een vak als bedoeld in artikel 2.4, vierde lid, dat op grond van dat artikel onderdeel kan zijn van de basisberoepsgerichte leerweg;
   d. een algemeen vak dat behoort tot het eindexamen vmbo theoretische leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg of gemengde leerweg; of
   e. een vak dat behoort tot het eindexamen vwo of havo.

4. Bij een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet, omvat het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg in elk geval:
   a. het vak Nederlandse taal;
   b. het beroepsgerichte programma, bedoeld in artikel 2.103, vierde lid, van de wet, dat onderdeel is van het leer-werktraject.

5. Bij een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet kan het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat ook omvatten een of meer andere vakken van de basisberoepsgerichte leerweg waarvan het bevoegd gezag op grond van artikel 2.103, vierde lid, van de wet heeft beslist dat zij behoren tot het leer-werktraject van die leerling.

Artikel 3.6 Vakken eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg omvat in elk geval:
   a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 2.20;
   b. de twee algemene vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.21, tweede lid; en

c. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
1°. het profielvak, bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, van het profieldeel;
en 2°. in het vrije deel van het profiel vier beroepsgerichte keuzevakken.

2. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.23 op het niveau van vwo, havo of vmbo theoretische leerweg omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het derde lid gekozen wordt.

3. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg ter keuze van de examenkandidaat de volgende extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat, het vak nog geen onderdeel van dat eindexamen is en niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van het eindexamen:
a. een algemeen vak van het profieldeel, genoemd in artikel 2.21, tweede lid, of een beroepsgericht keuzevak;
b. het vak Friese taal en cultuur;
c. een vak als bedoeld in artikel 2.23, tweede lid, dat op grond van dat artikel onderdeel kan zijn van de kaderberoepsgerichte leerweg,
d. een algemeen vak dat behoort tot het eindexamen vmbo theoretische leerweg of vmbo gemengdeleerweg; of
e. een vak dat behoort tot het eindexamen vwo of havo.

Artikel 3.7 Vakken en profielwerkstuk eindexamen vmbo gemengde leerweg

1. Het eindexamen vmbo gemengde leerweg omvat in elk geval:
a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elke profiel, genoemd in artikel 2.24;
b. de twee algemene vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 2.25, tweede lid;
c. in het vrije deel van het profiel een nog niet in het profieldeel gekozen algemeen vak, genoemd in artikel 2.25, tweede lid, of artikel 2.26, onderdeel b;
d. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
1°. het profielvak van het profieldeel, bedoeld in artikel 2.25, eerste lid;
en 2°. in het vrije deel twee beroepsgerichte keuzevakken.

2. In plaats van de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo gemengde leerweg ter keuze van de examenkandidaat overeenkomstige vakken als bedoeld in artikel 2.27 op het niveau van vwo of havo omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het derde lid gekozen wordt.

3. Naast de vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen vmbo gemengde leerweg ter keuze van de examenkandidaat de volgende extra vakken omvatten, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van het eindexamen:
a. een vak als bedoeld in artikel 2.26, onderdelen a, b of c;
b. een vak dat behoort tot het eindexamen vwo of havo.

4. Het profielwerkstuk van het eindexamen vmbo gemengde leerweg heeft betrekking op een thema uit een profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

Artikel 3.8 Vrijstellingen vakken eindexamen vwo, havo en vmbo

1. De examenkandidaat is bij het eindexamen vrijgesteld van het vak waarvoor:
a. een vrijstelling geldt van het volgen van onderwijs op grond van de artikelen 2.8, 2.14 of 2.32; of
b. een ontheffing is verleend voor het volgen van onderwijs op grond van artikel 2.33, vierde lid, van de wet of de artikelen 2.9 of 2.33.

2. In geval van een ontheffing in vwo (atheneum) voor het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal op grond van artikel 2.9, eerste lid, wordt het eindexamen in de taal vervangen door het eindexamen in het vak, bedoeld in het tweede lid van dat artikel.

3. In geval van een ontheffing in vmbo op grond van artikel 2.33, eerste lid, voor het volgen van onderwijs in Franse of Duitse taal, wordt het eindexamen in de taal vervangen door het eindexamen in het vak, bedoeld in het tweede lid van dat artikel.

Artikel 3.9 Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort of leerweg van inschrijving

Indien het eindexamen een of meer vakken omvat van een andere schoolsoort of leerweg dan die waarvoor de examenkandidaat als leerling is ingeschreven, behoort ten minste een vak van de schoolsoort of leerweg van inschrijving tot de voorgeschreven eindexamenvakken.

Artikel 3.10 Maatschappelijke stage vwo, havo en vmbo

1. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten.
2. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.

Paragraaf 2 Het schoolexamen

Artikel 3.11 Examendossier

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.
2. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28, als in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

Artikel 3.12 Tijdstip afsluiting schoolexamen in bijzondere gevallen

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 3.17, wordt het schoolexamen in het vak waarop dit schoolexamen betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van het centraal examen in dat vak.
2. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid, van de wet wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.

Artikel 3.13 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met «goed»,
«voldoende» of «onvoldoende».
4. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.

Artikel 3.14 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo

1. In afwijking van artikel 3.13, eerste lid, wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «goed», «voldoende» of «onvoldoende».
2. De beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 3.15 Verstrekking beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen verstrekt de rector of directeur aan de examenkandidaat:
   a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
   b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
   c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
   d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier, bedoeld in artikel 3.11.
2. De rector of directeur en de examensecretaris tekenen voor de verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 3.16 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. Het bevoegd gezag van een school voor mavo of vbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer, het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
3. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
4. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.
5. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Paragraaf 3 Het centraal examen

Artikel 3.17 Afwijkend tijdstip centraal examen

1. Het college kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het college kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 3.18 Opgave aantal examenkandidaten centraal examen

De rector of directeur deelt jaarlijks voor 1 november aan Onze Minister mee hoeveel examenkandidaten per vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 3.19 De opgaven voor het centraal examen

1. Onze Minister draagt er zorg voor dat de opgaven, bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van de Wet College voor toetsen en examens, tijdig beschikbaar worden gesteld aan de rector of directeur van de school.
2. De rector of directeur draagt er zorg voor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
3. Het college kan opgaven aanwijzen waarop het tweede lid niet van toepassing is.

Artikel 3.20 Afname centraal examen

1. De rector of directeur draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het college.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de rector of directeur samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het college kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 3.21 Beoordeling centraal examen door examinator

1. De rector of directeur doet aan de examinator in een vak toekomen:
   a. het gemaakte werk van het centraal examen;
   b. een exemplaar van de opgaven;
   c. de beoordelingsnormen; en
   d. het proces-verbaal van het examen.
2. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens toe.
3. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de rector of directeur.
5. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het college beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.

6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de beoordeling van het centraal examen door de examinator.

Artikel 3.22 Koppeling door Minister van scholen voor tweede correctie

1. Onze Minister maakt een koppeling van scholen en instellingen voor educatie en beroepsonderwijs voor de uitvoering van de tweede correctie door gecommitteerden als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet.
2. Onze Minister maakt de koppeling bekend aan het bevoegd gezag van elke school of elke instelling voor educatie en beroepsonderwijs en kan, zo nodig, zelf een gecommitteerde aanwijzen voor een school of instelling.

Artikel 3.23 Aanwijzing gecommitteerden door bevoegd gezag

1. Het bevoegd gezag wijst op grond van de koppeling, bedoeld in artikel 3.22, een of meer gecommitteerden aan.
2. Het bevoegd gezag maakt de gecommitteerden, bedoeld in het eerste lid, bekend aan de scholen waarvoor zij de tweede correctie verrichten. Zij blijven als gecommitteerde aangewezen tot na de afloop van de herkansing.
3. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de aangewezen gecommitteerde zijn verplichtingen nakomt.
4. Voor het cspe van het centraal examen vmbo wordt geen gecommitteerde aangewezen.

Artikel 3.24 Beoordeling centraal examen door gecommitteerde

1. De rector of directeur, bedoeld in artikel 3.21, doet onverwijld na de beoordeling door de examinator aan de rector of directeur van de gecommitteerde toekomen:
   a. het door de examinator beoordeelde werk van het centraal examen;
   b. een exemplaar van de opgaven;
   c. de beoordelingsnormen;
   d. het proces-verbaal van het examen; en
   e. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in artikel 3.21, derde lid.
2. De rector of directeur van de gecommitteerde doet de documenten, bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de gecommitteerde.
3. Artikel 3.21, tweede, derde, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de gecommitteerde.
4. De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is mede ondertekend door het bevoegd gezag van de school waar de gecommitteerde werkzaam is.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 3.25 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinator en de gecommitteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Het bevoegd gezag van de gecommitteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De rector of directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 3.26 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door examinator

1. De rector of directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo een examinator in het vak of programma aanwezig is.

2. De examinator beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het college gegeven richtlijnen.
3. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
5. De examinator doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de rector of directeur.

Artikel 3.27 Beoordeling centraal examen cspe vmbo door tweede examinator

1. Voor het cspe van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examinator als bedoeld in artikel 3.26, tweede lid. De tweede examinator kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid, van de wet of een examinator van de school zijn.
2. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging, bedoeld in artikel 3.26, tweede lid.
3. De rector of directeur overhandigt aan de tweede examinator:
   a. een exemplaar van de opgaven;
   b. de beoordelingsnormen;
   c. het proces-verbaal; en
   d. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.
4. Artikel 3.21, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.28 Afname centraal examen in tweede tijdvak door college wegens gering aantal examenkandidaten

Het college kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal examenkandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak door dit college wordt afgenomen.

Artikel 3.29 Centraal examen bij verhindering in eerste of tweede tijdvak

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of directeur, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of directeur, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het college zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien het bevoegd gezag op grond van artikel 3.17, tweede lid, zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de rector of directeur een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het college daarvoor heeft ingesteld, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

Artikel 3.30 Procedure afnemen centraal examen door college in tweede en derde tijdvak

1. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, bedoeld in artikel 3.29, tweede lid, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de rector of directeur.
2. De rector of directeur deelt voorafgaande aan het tweede of het derde tijdvak aan het college mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van het college zullen afleggen en in welke vakken.
3. Indien voor een examenkandidaat toepassing is gegeven aan de artikelen 3.54 of 3.55, deelt de rector of directeur dit mee aan het college, onder vermelding van de toepassing.
4. De examenkandidaat levert de opgaven, de door hem gemaakte aantekeningen en andere door hem gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het college bepaalt in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin en in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de examenkandidaat worden teruggegeven.
5. Het college deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de rector of directeur mee.

6. Indien sprake is van een centraal eindexamen met geheime opgaven, kan de examenkandidaat over zijn werk gedurende een periode van zes maanden na de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, inlichtingen inwinnen bij het college.

Artikel 3.31 Bewaren werk centraal examen

1. Het bevoegd gezag bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

Paragraaf 4 De uitslag van het eindexamen en herkansing centraal examen

Artikel 3.32 Eindcijfer vakken eindexamen

1. Het eindcijfer voor vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet ook een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

Artikel 3.33 Vaststelling uitslag eindexamen

1. De rector of directeur stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken, bedoeld in de artikelen 3.1 tot en met 3.7.
2. De examenkandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de rector of directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling op grond van artikel 3.8.
3. Indien dat nodig is om de examenkandidaat te laten slagen betrekken de rector of directeur en de examensecretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
4. Indien de examenkandidaat eindexamen heeft afgelegd en in datzelfde jaar deelstaatsexamen heeft afgelegd of eindexamen in een of meer vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs, betrekken de rector of directeur en de examensecretaris de met het deelstaatsexamen respectievelijk dat eindexamen behaalde cijfers, indien de examenkandidaat daarom tijdig en schriftelijk heeft verzocht, bij de uitslagbepaling.

Artikel 3.34 Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De examenkandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien
   a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
   b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald en hij voor het andere vak of andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
   c. hij onverminderd onderdeel b:
      1°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
      2°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
      3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of

4°. voor een van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor een van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;

d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en

e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van een vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:
   a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van die taal en literatuur;
   b. algemene natuurwetenschappen in vwo en havo;
   c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag hiertoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 3.1, eerste lid, onderdeel c, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, of artikel 3.3, eerste lid, onderdeel c.
3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan het tweede lid, tweede volzin, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen zijn toegevoegd voor de bepaling van het eindcijfer, bedoeld in dat lid.
4. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 3.35 Uitslag eindexamen vmbo

1. De examenkandidaat die het eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
   a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
   b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
   c. hij onverminderd onderdeel b:
      1°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
      2°. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste een 7 of hoger heeft behaald; of
      3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste een 7 of hoger heeft behaald;
   d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
   e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
   f. als het gaat om een eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken

samen ten minste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.

3. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van een vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject als bedoeld in artikel 2.103 van de wet geslaagd indien:
   a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
   b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
   c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

   Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de rector of directeur deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 3.36 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar

1. Indien een leerling overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid, van de wet in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector of directeur het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 3.37 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in overeenkomstig vak op hoger niveau

Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de rector of directeur de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 3.38 Herkansing centraal examen

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 3.29, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 3.34, vijfde lid, of artikel 3.35, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de rector of directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig

eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 3.39 Cijfer en uitslag na herkansing

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de rector of directeur de uitslag definitief vast met overeenkomstige toepassing van artikel 2.57, tweede lid, van de wet en de artikelen
   3.34 en 3.35 en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de rector of directeur het definitief cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Paragraaf 5 Cijferlijsten, diploma's en certificaten

Artikel 3.40 Cijferlijst eindexamen

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
   a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
   b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
   c. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
   d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo;
   e. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo en vbo;
   f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met «voldoende» of «goed»;
   g. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, of artikel 3.35, derde lid; en
   h. de uitslag van het eindexamen, bedoeld in artikel 2.57, tweede lid, van de wet.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De rector of directeur en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de rector of directeur er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 3.42 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vwo en havo

Bij het eindexamen vwo en het eindexamen havo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

a. het vak maatschappijleer waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, wordt niet vermeld op de cijferlijst;
b. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
c. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze havo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer; en
d. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 3.43 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of

de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;

c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 3.44 Atheneumdiploma in plaats van gymnasiumdiploma

De rector of directeur van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een examenkandidaat indien:

a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;

b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 2.93 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en

c. de examenkandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs.

Artikel 3.45 Diploma vmbo theoretische leerweg bij inschrijving gemengde leerweg

De rector of directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de examenkandidaat die met goed gevolg het examen vmbo gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 3.35 voor zover het gaat om de uitslag van het eindexamen vmbo theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit.

Artikel 3.46 Vermelding profiel en leerweg op diploma

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De rector of directeur en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 3.47 Judicium cum laude vwo en havo

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de vakken van het profieldeel; en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34.
2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, en de vakken van het profieldeel; en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.34.

Artikel 3.48 Judicium cum laude vmbo

1. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
      2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.

2. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
      1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel; en
      2°. het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid, en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.
3. Een examenkandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien de eindexamenuitslag voldoet aan de volgende voorschriften:
   a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
      1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel; en
      2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 3.35, derde lid; en
   b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 3.35.

Artikel 3.49 Voorlopige cijferlijst

1. De rector of directeur verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
   a. die:
      1°. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 3.36, tweede lid, zijn vervallen; of
      2°. het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 3.56, aflegt; en
   b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
   a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
   b. het cijfer van het schoolexamen;
   c. het cijfer van het centraal examen;
   d. het eindcijfer voor het vak;
   e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 2.58, eerste lid, van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 3.50 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen

Op het certificaat, bedoeld in artikel 2.58, eerste lid, onderdeel d, van de wet, voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:
a. het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
b. het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met «goed» of «voldoende».

Artikel 3.51 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten

1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt.
2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document als bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Paragraaf 6 Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 3.54 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte

1. De rector of directeur kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De rector of directeur bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van dit besluit wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
   a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
   b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
   c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De rector of directeur doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 3.55 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal

1. Het bevoegd gezag kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in het eerste lid, kan betrekking hebben op:
   a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
   b. het vak Nederlandse taal; of
   c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De rector of directeur doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 3.56 Spreiding voltooiing eindexamen

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft de toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 3.38, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De rector of directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 3.34 of artikel 3.35.

Artikel 3.57 Herkansing schoolexamen bij overmacht

In het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60 van de wet, kan worden opgenomen dat tot herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid, onderdeel c, van de wet kunnen behoren gevallen dat de examenkandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest aan de toets deel te nemen.

Paragraaf 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden

Artikel 3.58 Maatregelen in geval van onregelmatigheid of afwezigheid

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 2.61, eerste lid, van de wet, die de rector of directeur jegens een examenkandidaat kan nemen, zijn:
   a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
   b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
   c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
   d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector of directeur aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. De rector of directeur zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie.

Artikel 3.59 Beslissing en gegevens commissie van beroep voor de eindexamens

1. De commissie van beroep voor de eindexamens stelt bij haar beslissing op een bezwaarschrift tegen een maatregel als bedoeld in artikel 3.58 zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd artikel 3.58, derde lid.
2. De commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de rector of directeur en aan de inspectie.
3. De samenstelling en het adres van de commissie van beroep voor de eindexamens worden vermeld in het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid, van de wet.

Paragraaf 9 Experimenten

Artikel 3.74 Experimenten

Onze Minister kan toestaan dat wordt afgeweken van dit hoofdstuk voor experimenten met een andere inrichting van het eindexamen dan in dit hoofdstuk geregeld.

Hoofdstuk 10 Invoerings- en overgangsrecht

Paragraaf 2 Overgangsrecht

Artikel 10.3 Overgangsrecht schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen als bedoeld in artikel 12.45 van de wet.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals dit op grond van artikel 2, tweede lid, en onderdeel c, van de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen vmbo aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, indien hij reeds

eerder een schoolexamen rekenen vmbo of een schoolexamen rekenen havo heeft gemaakt. De vorige volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen havo aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs en reeds eerder een schoolexamen rekenen havo heeft gemaakt.

4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 3.34 en 3.35.
5. In afwijking van de artikelen 3.40, eerste lid, onderdeel a, 3.49, tweede lid, 3.72, onderdeel a, en 3.41, onderdeel b, wordt het cijfer voor het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
6. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen op grond van het vierde lid, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
7. Het vijfde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 3.34 of artikel 3.35, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst op grond van artikel 3.40, tweede lid.
8. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leer-werktraject als bedoeld in artikel
   2.103 van de wet.
9. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Hoofdstuk A Regeling schoolexamens

In dit hoofdstuk wordt het examenreglement voor de schoolexamens beschreven. Dit hoofdstuk is een aanvulling op de artikelen 2.55, 2.60 (WVO 2020), 3.11 t/m 3.16, 3.57 en 3.59 (UB-WVO 2020).

Artikel A.1 Schoolexamen

1. a. Het Schoolexamen strekt zich uit over alle afzonderlijke vakken die de kandidaat in zijn profiel heeft opgenomen.
   b. Het Schoolexamen omvat mede het profielwerkstuk. Hierin worden vaardigheden gecombineerd met kennis van en inzicht in de leerstof van (in principe) één vak.
2. Het Schoolexamen in een vak wordt in leerjaar 3 en 4 (vmbo), in leerjaar 4 en 5 (havo) of in leerjaar 4, 5 en 6 (vwo) afgenomen.
3. De schoolexamens in de vakken waarover geen Centraal Examen wordt afgenomen, dienen voor de laatste lesweek van de kandidaat van het laatste schooljaar afgerond te zijn. Indien bovenstaande niet overeenkomt met artikel 2.55 (WVO 2020), is de regeling in voornoemd artikel van kracht.
4. De directeur heeft altijd het recht om een schoolexamen bij te wonen.
5. Het schoolexamen in een vak kan bestaan uit:
   a. een of meer schriftelijke toetsen en/of
   b. een of meer mondelinge toetsen en/of
   c. een of meer digitale toetsen en/of
   d. een of meer praktische opdrachten en/of
   e. een of meer handelingsdelen
6. Alle schriftelijke toetsen dienen door de kandidaten met pen te worden geschreven, tenzij door de examinator anders is aangegeven. Het gebruik van correctievloeistof en een uitwisbare pen is niet toegestaan.
   a. Indien een kandidaat het werk met potlood heeft gemaakt wordt na het beëindigen van het schoolexamen het werk gekopieerd en het origineel opgeborgen in de kluis van de school. De corrector ontvangt de kopie ter correctie.
7. De inhoud van de schoolexamens is vastgelegd in het programma van toetsing en afsluiting dat beschikbaar is op de website van de school van de kandidaat.
8. In afwijking van het gestelde onder lid 7 kan de directeur, de desbetreffende vaksectie gehoord hebbend, van de regeling afwijken; de kandidaten dienen hiervan tijdig op de hoogte te worden gesteld.
9. Leerlingen zijn verplicht deel te nemen aan geplande toetsen.
10. Het werk behorende bij een praktische opdracht of handelingsdeel moet vóór de afgesproken termijn zijn ingeleverd. Niet tijdig inleveren kan worden beschouwd als een onregelmatigheid waarbij de directeur een maatregel zoals beschreven in artikel 3.58 kan opleggen.

Artikel A.2 Verhindering schoolexamen

1. Indien een kandidaat kan voorzien dat hij op enig moment niet kan deelnemen aan een geplande of nog te plannen toets, dan dient hij de docent van het betreffende vak daarvan op de hoogte te stellen.
2. Indien een kandidaat wegens ziekte of een andere zwaarwegende reden een bepaald onderdeel van het schoolexamen niet kan meemaken, dient hij voorafgaand aan de start van dit onderdeel te worden afgemeld in overeenstemming met de schoolspecifieke wijze rondom afmelding.
3. Wanneer uit een schriftelijke verklaring blijkt, dat afwezigheid dreigt wegens oproepen voor een toelatingstest voor een vervolgopleiding, rijexamen, artsenbezoek e.d., moet de directeur hierover tijdig ingelicht worden. De kandidaat dient zijn medewerking te verlenen om voor de genoemde oproep andere data toegewezen te krijgen.
4. Op grond van de schriftelijke verklaring zoals bedoeld in het tweede en derde lid bepaalt de directeur of, en zo ja, wanneer en op welke wijze het gemiste onderdeel van het schoolexamen alsnog zal worden gemaakt.
5. a. De procedure voor het toelaten van een kandidaat voor een (schriftelijke) toets die zonder reden (dit ter beoordeling aan de directeur) te laat komt wordt in de specifieke schoolregels beschreven.
   b. Een kandidaat die met reden (dit ter beoordeling aan de directeur) te laat komt voor een schriftelijke toets, mag worden toegelaten en krijgt indien mogelijk compensatie in tijd of anders de gelegenheid om de toets later in te halen.

6. De bevoegdheid genoemd in lid 4 en 5 kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.

Artikel A.3 Profielwerkstuk

1. Elke school stelt in het programma van toetsing en afsluiting vast aan welke eisen het profielwerkstuk moet voldoen.
2. Het programma van toetsing en afsluiting van de school geeft voor het profielwerkstuk een fase-indeling.
3. Het programma van toetsing en afsluiting van de school vermeldt de wijze waarop het cijfer (havo/vwo) of de beoordeling (vmbo) tot stand komt.

Artikel A.4 Afname mondelinge schoolexamens

1. Een mondeling schoolexamen wordt zo mogelijk afgenomen door de examinator in aanwezigheid van een toehoorder.
2. Indien een toehoorder niet beschikbaar is, wordt het mondeling schoolexamen opgenomen. Voor de opname gelden dezelfde bewaartermijnen als voor andere examenwerken.

Artikel A.5 Voorkomen verbinding buitenwereld tijdens afname (school)examens

1. Devices die in verbinding staan met de buitenwereld zijn niet toegestaan in de toetsruimte tijdens de afname van (school)examens. Voorbeelden (niet limitatief) zijn: smartphones, smartwatches en noise cancelling headsets. Omdat het onderscheid tussen traditionele horloges en smartwatches steeds lastiger te maken is, zijn ook traditionele horloges niet toegestaan.
2. Ruimtes waarin (school)examens worden afgenomen zijn voorzien van een voor alle kandidaten zichtbare klok.

Artikel A.6 Cijfergeving / beoordeling

1. Ieder onderdeel van het schoolexamen zoals beschreven in het programma van toetsing en afsluiting wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
2. Het eindcijfer van het schoolexamen per vak wordt vastgesteld op basis van de voor de diverse onderdelen van het schoolexamen behaalde cijfers, volgens de weging opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting.
3. In afwijking van het tweede lid worden de beoordelingen van de in artikel 3.13, lid 3 (UB-WVO 2020) genoemde vakken niet in cijfers uitgedrukt.
4. Voor het geven en afronden van cijfers bij vakken met een centraal examen gelden de volgende regels:
   a. het eindcijfer van het schoolexamen vastgesteld conform lid 2 wordt afgerond tot op 1 decimaal;
   b. afronden geschiedt volgens de regel, dat de eerste decimaal met een (1) wordt verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding vijf (5) of hoger is.
5. Voor het geven en afronden van cijfers bij vakken en elementen uit het schoolexamen zonder een centraal examen gelden de volgende regels:
   a. het eindcijfer van het schoolexamen vastgesteld conform lid 2 wordt afgerond tot op 1 decimaal;
   b. afronden geschiedt volgens de regel, dat de eerste decimaal met een (1) wordt verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding vijf (5) of hoger is;
   c. daarna wordt het eindcijfer uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10;
   d. afronden geschiedt volgens de regel, dat het cijfer met één (1) wordt verhoogd, indien de eerste decimaal na de eerste afronding vijf (5) of hoger is.
      Voorbeeld: 5,450 wordt 5,5 en daarna 5,5 wordt 6
      5,449 wordt 5,4 en daarna 5,4 wordt 5

Artikel A.7 Vaststelling en mededeling cijfers / beoordeling schoolexamen

1. De examinator stelt de kandidaat uiterlijk 10 lesdagen na de datum van een onderdeel van het schoolexamen in kennis van de beoordeling.
2. De kandidaat heeft recht op inzage in het gemaakte werk en de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen.

3. De kandidaat kan bezwaar maken tegen een beoordeling van een onderdeel van het schoolexamen bij de betreffende teamleider, die dit vervolgens opneemt met de examencommissie. De procedure hiervoor wordt in artikel A.7 lid 4 t/m 6 beschreven.
4. Indien de teamleider voornemens is het bezwaar (gedeeltelijk) ongegrond te verklaren, betrekt de teamleider het advies van de directeur in de besluitvorming. Deze adviserende rol kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.
5. Uitsluitend indien het bezwaar door de teamleider (gedeeltelijk) ongegrond is verklaard, kan de kandidaat tegen dit bezwaar beroep aantekenen. Dit beroep dient binnen vijf werkdagen, na de beslissing van de teamleider op het bezwaar, ingediend te worden bij de Commissie van Beroep voor de Examens (commissievanberoep@soml.nl) van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.
6. Voor aanvang van het centraal examen wordt de kandidaat schriftelijk in kennis gesteld van de beoordeling van het schoolexamen. De directeur bepaalt de uiterlijke datum waarop de kandidaat eventuele onvolkomenheden kan melden. Na deze datum kunnen de beoordelingen niet meer gewijzigd worden, ook al blijkt achteraf dat een fout is gemaakt.

Artikel A.8 Onregelmatigheden

1. De artikelen 2.61 (WVO 2020), 3.58 en 3.59 (UB-WVO 2020) zijn onverkort van toepassing bij het vaststellen van onregelmatigheden.
2. Onregelmatigheden zijn handelingen die niet in overeenstemming zijn met dit reglement en de aanvullende regels van de school. Onder onregelmatigheden valt ook het plegen van fraude. Voorbeelden (niet limitatief) van onregelmatigheden en/of fraude zijn:p
    a. (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
    b. plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (Internet);
    c. citeren van bronnen zonder bronvermelding;
    d. examenwerk van een ander inleveren;
    e. gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
    f. afkijken of overleggen met anderen;
    g. gelegenheid geven tot afkijken;
    h. aanwijzingen krijgen of geven bij toiletbezoek;
    i. bij bespreking van het schoolexamenwerk antwoorden verbeteren.
3. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
4. De kandidaat wordt in staat gesteld om het werk af te maken. In geval van een schriftelijk examen krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke antwoordblad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen wordt dit blad vervolgens ingenomen.
5. De toezichthouder maakt van het geconstateerde een schriftelijke melding.
6. Na afloop van het examen wordt de schriftelijke melding overhandigd aan de directeur. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. De directeur kan een maatregel opleggen zoals genoemd in artikel 3.58 lid 1, 2 en 3 (UB-WVO 2020). Andere en/of aanvullende maatregelen kunnen niet opgelegd worden.
8. De directeur stelt de kandidaat en bij minderjarigheid de ouder(s) of voogd schriftelijk op de hoogte van zijn beslissing.
9. De kandidaat kan bij de commissie van beroep voor de examens een bezwaar indienen tegen de beslissing van de directeur.
10. De sancties die kunnen worden opgelegd nadat fraude is vastgesteld zijn terug te vinden in artikel 3.58 lid 1, 2 en 3 (UB-WVO). De hier genoemde maatregelen zijn limitatief. Er kan geen maatregel aan worden toegevoegd, zoals twee punten in vermindering brengen of iets dergelijks.

Artikel A.9 Bewaartermijnen

1. De uitwerking van een schriftelijke toets of de opname van een mondelinge toets van een kandidaat voor een schoolexamen zoals opgenomen in het programma van toetsing en afsluiting wordt bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt.
2. Van een werkstuk worden foto’s bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt. De kandidaat moet tot deze datum het werkstuk kunnen overleggen of demonstreren wanneer daar binnen deze termijn naar gevraagd wordt.
3. Ten minste een exemplaar van de opdrachten en bijbehorende correctiemodellen wordt bewaard tot 1 januari van het schooljaar volgend op het schooljaar waarin het werk is gemaakt.

4. In het kader van de archiefwet en op last van de Inspectie voor het Onderwijs[1] worden alle diploma's, cijferlijsten en andere bescheiden (uitgezonderd de genoemde bescheiden in lid 1, 2 en 3) die betrekking hebben op het verlenen van het diploma bewaard totdat door de VO-Raad een selectielijst is samengesteld die de bewaartermijnen van deze bescheiden vastlegt. Vernietiging vindt dan plaats in overeenstemming met deze selectielijst.

Hoofdstuk B Herkansing, herexamen, ontheffing en doubleren

Artikel B.1 Inhalen van toetsen uit het schoolexamen

1. Indien een kandidaat door ziekte of overmacht een toets van het schoolexamen gemist heeft of door ziekte de toets niet heeft kunnen afronden, kan toegestaan worden de betreffende toets van het schoolexamen in te halen.
2. De directeur beslist zo nodig of er sprake is van ziekte of overmacht en of het inhalen van de toets gerechtigd is. Deze bevoegdheid kan door de directeur gemandateerd worden aan de teamleider.
3. Tegen de beslissing van de directeur kan bezwaar ingediend worden bij de commissie van beroep voor de examens van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.
4. In de specifieke schoolregels wordt de procedure met betrekking tot het bepalen van het inhaalmoment beschreven.
5. Dit inhaalmoment gaat niet ten koste van het maximaal aantal herkansingen dat in het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd.

Artikel B.2 Herkansen van toetsen uit het schoolexamen

1. De kandidaat heeft het recht om over het examenjaar een in het programma van toetsing en afsluiting genoemd maximum aantal onderdelen van het schoolexamen te herkansen, ongeacht de hoogte van het cijfer, indien in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven dat er voor de betreffende toets een herkansingsmogelijkheid bestaat.
2. De periode waarin de kandidaat een herkansing kan maken, wordt voor 1 oktober van het schooljaar door de directeur aan de kandidaat medegedeeld.
3. De procedure voor het aanvragen van een herkansing, wordt voor 1 oktober van het schooljaar door de directeur aan de kandidaat medegedeeld.
4. Bij een herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer als definitief cijfer voor de toets.

Artikel B.3 Herexamen in een vak met alleen een schoolexamen

1. Voor vakken met alleen een schoolexamen is het mogelijk om een herexamen te doen. De regeling voor het herexamen van vakken die met alleen een schoolexamen worden afgesloten is vastgelegd in de schoolspecifieke regels.
2. In het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd voor welke vakken een herexamen mogelijk is.
3. In het programma van toetsing en afsluiting is vastgelegd welke stof het herexamen behelst en op welke wijze het herexamen wordt afgenomen.
4. De directeur en secretaris van het eindexamen stellen het eindcijfer vast, waarbij zo nodig cijfers van toetsen die geen deel hebben uitgemaakt van het herexamen worden betrokken, conform de in het programma van toetsing en afsluiting vastgestelde wegingsfactoren.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in (het deel van) het vak en behaald bij het eerder afgelegd (deel van het) schoolexamen in het vak geldt als eindcijfer voor (het deel van) het vak.
6. Een herexamen in een vak kan pas worden afgenomen indien alle onderdelen van het schoolexamen zijn afgerond.

Artikel B.4 Doubleren

1. Indien de kandidaat doubleert, dan is in de specifieke schoolregels vastgelegd hoe de resultaten van onderdelen van het schoolexamen van het voorbije jaar verwerkt worden.
2. Indien resultaten van onderdelen van het schoolexamen gehandhaafd blijven, dan wordt de schriftelijke instemming van de kandidaat in het examendossier verwerkt.

[1] https://www.vo-raad.nl/nieuws/archiefwet-wettelijke-bewaartermijnen-voor-openbaar-gezagtaken

3. Voor de kandidaat die een bepaald leerjaar doubleert zijn de artikelen B.2 en B.3 onverminderd van toepassing.

Hoofdstuk C Regeling inzage schoolexamens en examens

Artikel C.1 Inzage schoolexamens

1. De examinator bespreekt met de kandidaat (eventueel in een les) de beoordeling van het schoolexamenwerk.
2. De kandidaat mag bij de bespreking van het werk het door hem/haar ingeleverde schoolexamenwerk inzien.
3. De kandidaat levert na inzage het schoolexamenwerk in bij de examinator.
4. De kandidaat mag aantekeningen maken, echter niet op het schoolexamenwerk.

Artikel C.2 Inzage (correctie controle) centrale examens

1. Inzage is mogelijk tot uiterlijk zes maanden na de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld.
2. Indien een kandidaat een examenwerk wil inzien maakt de kandidaat dit kenbaar bij de directeur. Er wordt dan een datum en tijdstip afgesproken waarop inzage kan plaatsvinden.
3. De 1e corrector wordt hiervan op de hoogte gebracht door de betrokken teamleider.
4. Op verzoek van de kandidaat mag een ouder of wettelijke vertegenwoordiger aanwezig zijn.
5. Andere personen dan de kandidaat, ouder of wettelijke vertegenwoordiger zijn niet gerechtigd om bij de inzage aanwezig te zijn.
6. De inzage vindt plaats op de school van de kandidaat in bijzijn van de betrokken teamleider of examensecretaris of diens plaatsvervanger.
7. De betrokken teamleider, examensecretaris of diens plaatsvervanger gaat niet inhoudelijk in op het werk en zal dus geen vragen omtrent het werk of de beoordeling beantwoorden.
8. De aanwezigen mogen aantekeningen maken. Het is toegestaan een kopie van het examenwerk te verstrekken, na beoordeling en vaststelling van de scores.
9. Het examenwerk blijft te allen tijde op school.

Artikel C.3 Procedure geschil na inzage examenwerk

Als de eindexamenkandidaat aannemelijk kan maken dat er een aanwijsbare fout bij de correctie is gemaakt, dient op deze manier te worden gehandeld:

1. De eindexamenkandidaat zet zijn/haar argumenten over vernomen fouten op papier en stuurt dit naar de directeur.
2. Op verzoek van de directeur kijkt de 1e corrector op grond van deze argumenten of naar zijn mening een aanpassing van de score aan de orde is.
3. De 1e corrector neemt contact op met de 2e corrector, geeft aan welke argumenten de leerling heeft en waarom de 1e corrector deze wel of geen reden vindt voor aanpassing van de score. Op basis van een zorgvuldige voorbereiding voeren de correctoren hierover een gemotiveerd overleg. De uitkomst van dit contact wordt schriftelijk vastgelegd (kan in een mailbericht) en wordt gedeeld met de directeur.

3a. *Overeenstemming over wel/geen aanpassing van de score*
Alleen als beide correctoren in overleg met elkaar tot de conclusie komen dat de score moet worden aangepast, wordt deze aangepast.
De directeur (in samenwerking met de examensecretaris) past de uitslag aan.
DUO/Examendiensten en de inspectie van het onderwijs worden op de hoogte gesteld van een eventueel nieuw vastgesteld cijfer. De Inspectie zal in deze situatie altijd contact opnemen met de 2e corrector en de directeur van de desbetreffende school om na te gaan of de 2e corrector niet onder druk is gezet.
Als de correctoren beiden van mening zijn dat de score niet dient te worden aangepast, laat de directeur dat aan de leerling weten.

3b. *Geen overeenstemming over wel/geen aanpassing van de score*
Indien de correctoren van mening verschillen over het al dan niet aanpassen van een score, kunnen de directeuren van de beide scholen in overleg met elkaar twee nieuwe correctoren aanstellen die het werk opnieuw beoordelen. Op basis van de nieuwe beoordeling stelt de directeur het cijfer vast. Het is aan te raden om twee docenten te kiezen die niet direct betrokken zijn, maar bijvoorbeeld verbonden zijn aan een andere school die onder hetzelfde bestuur hangt.

Het spreekt voor zich dat deze docenten bevoegd moeten zijn voor het examenvak én dat zij zelf een eindexamenklas hebben.

Hoofdstuk D Commissie van Beroep voor de Eindexamens

Artikel D.1 SOML Commissie van Beroep voor de Eindexamens

1. Stichting Onderwijs Midden-Limburg werkt met een centrale Commissie van Beroep voor de Eindexamens voor alle scholen die onder haar ressorteren.
2. Een beroepschrift wordt gericht aan de voorzitter van de commissie via het e-mailadres commissievanberoep@soml.nl

Artikel D.2 Samenstelling commissie van Beroep voor de Eindexamens

1. De commissie bestaat uit een extern voorzitter, ambtelijk secretaris aangevuld met twee locatiedirecteuren.
2. De directeur van de school van de kandidaat die een beroepschrift indient is geen lid van de commissie.
3. De naam van de extern voorzitter en ambtelijk secretaris zijn gepubliceerd op de website van Stichting Onderwijs Midden-Limburg: https://www.soml.nl/.

Artikel D.3 Taken van de Commissie van Beroep voor de Eindexamens

1. De commissie heeft tot taak een door een leerling van een van de scholen van SOML en/of door diens ouders/verzorgers ingediend bezwaar tegen een besluit van de directeur in een aangelegenheid die het Eindexamen (Schoolexamen en Centraal Examen) betreft te behandelen en een besluit hierover te nemen.
2. Daarnaast heeft de commissie tot taak om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het College van Bestuur c.q. de directeuren van de scholen ten behoeve van een goede kwaliteitsborging van het examineringsproces.
3. Jaarlijks brengt de commissie verslag uit aan het College van Bestuur over de verrichte werkzaamheden en brengt eventueel een advies uit over aanvullingen c.q. verbeteringen in het examineringsproces.

Artikel D.4 Beslissing

1. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift.
2. De commissie kan de beslissing gemotiveerd voor ten hoogste twee weken verdagen.
3. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouder(s) of voogd van de kandidaat als de kandidaat minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

Hoofdstuk E Slotbepalingen

Artikel E.1 Beslissingsbevoegdheid directeur

In gevallen waarin dit reglement niet of niet naar billijkheid voorziet, of als de organisatie of voortgang van het examen dit vordert, beslist de directeur van de locatie in overleg met een lid van het college van bestuur van Stichting Onderwijs Midden-Limburg.

Artikel E.2. Specifieke schoolregels

1. In het schoolspecifieke examenreglement kan een school aanvullende regels en afspraken rondom de afname en beoordeling van schoolexamens opnemen.
2. In de specifieke schoolregels wordt ten minste het volgende vastgelegd:
    a. Organisatie en bevoegdheden
        i. aan wie specifieke bevoegdheden m.b.t. de uitvoering van het examen zijn gemandateerd;
        ii. in welke vakken de kandidaat examen kan afleggen en of de kandidaat in meer vakken examen mag afleggen dan nodig is voor een volledig examen;
    b. Praktische zaken rondom afname
        i. de specifieke data waarop het schoolexamen start en eindigt; de exacte werkwijze rondom de afname van (school)examens;
        ii. op welke wijze de kandidaat op de hoogte wordt gesteld van de toegestane hulpmiddelen;
        iii. dat alle kandidaten gecontroleerd kunnen worden op aanwezigheid van niet-geoorloofde hulpmiddelen alvorens de kandidaat een school- of centraal

examen maakt;
   iv. de procedure voor het toelaten van een kandidaat voor een (schriftelijke) toets die zonder reden te laat komt;

c. Verzuim, herkansen en bezwaar
   i. de procedure met betrekking tot het bepalen van het inhaalmoment indien een kandidaat door ziekte of overmacht een toets van het schoolexamen heeft gemist;
   ii. de procedure waarop een kandidaat aangeeft gebruik te willen maken van een herkansing voor een schoolexamen en voor een herkansing van het centraal examen;
   iii. de regeling voor het herexamen van vakken die met alleen een schoolexamen worden afgesloten; de procedure die een kandidaat moet volgen om bezwaar te maken tegen een beoordeling;

d. Beoordeling en afronding
   i. de exacte samenstelling van het combinatiecijfer en de wijze waarop dit cijfer wordt bepaald;
   ii. de afsluitdatum van vakken waarvoor geen cijfer wordt gegeven; de wijze waarop de resultaten van onderdelen van het schoolexamen van het voorbije jaar verwerkt worden indien een kandidaat doubleert;
   iii. welke schoolspecifieke eisen worden gesteld aan de uitvoering van het profielwerkstuk;

e. Niveau, ontheffing en vrijstelling
   i. volgens welke procedure een kandidaat examen kan aanvragen op een hoger niveau;
   ii. op welke wijze een kandidaat ontheffing of vrijstelling kan aanvragen.

Artikel E.3. Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2026 onder voorbehoud van wijzigingen in wetgeving en/of regelgeving.

Artikel E.4. Citeertitel

Dit reglement kan geciteerd worden als Examenreglement SOML.